

úvodník

V POLOVINĚ CESTY

Čas běží. Jsem v polovině mandátu předsedy Psychiatrické společnosti. To je vhodná doba ke krátké bilanci nebo spíše zamyšlení nad tím, kam se posunula práce na transformaci psychiatrie. Budu se snažit myšlenky strukturovat, přestože realita posledních let moc strukturovaná nebyla.

Strategie reformy psychiatrické péče (SRPP) dostala na ministerstvu zdravotnictví prostor počátkem roku 2012. Jelikož od začátku zřetelně formulujeme ambiciózní cíle, kterými jsou zlepšení koordinace péče, meziresortní spolupráce a v neposlední řadě i zvýšení toku peněz do našeho oboru, je nezbytná také podpora politická. Fakt, že změny vlády reformu nezastavily zcela, je možné pokládat za úspěch. Úspěch podložený poctivou prací všech zainteresovaných, kteří se podíleli na přípravě dokumentu SRPP. Důležitým faktem je, že strategie přináší změnu paradigmatu péče – od úzce medicínského pojetí oboru k modelu rehabilitačnímu. Na druhou stranu ale nejde o dokument ideologický. Má vnitřní logiku a udává základní směr, ale je otevřený dalšímu doplňování a kultivaci. Po několikaměsíčním přibrzdění procesu byly zakotveny pracovní skupiny pro implementaci, rozvíjí se komunikace s ministerstvem práce a sociálních věcí a zdravotními pojišťovnami.

Nepochybně je také dobrou zprávou, že téma transformace psychiatrie se dostalo do Dohody o partnerství mezi Evropskou komisí a Českou republikou. Dává to reálnější obrysy tolik zmiňovaným evropským dotacím pro podporu reformy. Každá mince má ale dvě strany a čerpání dotačních peněz je v české kotlině mnohdy nesystémové a oprávněně se stává terčem kritiky. SRPP je někdy zjednodušeně a nepřesně interpretována jako nástroj čerpání evropských prostředků, což jí přisuzuje punc účelovosti a zpochybňuje její skutečnou potřebnost. Věřím, že trpělivou komunikací na všech úrovních se nám podaří tento mýtus vyvrátit.

Další oblastí, kde je SRPP neracionálně využívána jako úniková a účelová argumentace, je jednání se zdravotními pojišťovnami. Ať už jde o vyjednávání o rozšíření sítě, změny charakteru péče, nebo vyjednávání o nových typech výkonů, často slyšíme: „... až budete mít hotovou tu Vaši reformu...“. Naštěstí se v posledních měsících ukazuje, že pojišťovny začínají proces reformy vnímat jako reálný fakt a diskuse je mnohem racionálnější.

Nadějným se zdá, že se daří psychiatrii udržet jako téma, které není „shazováno ze stolu“. Je to důležité pro prosazování konkrétních kroků, které jsou na transformační proces navázané, ale nejsou ve strategii přímo a jasně formulované. Jedná se mimo jiné o problematiku bolestného, řidičských průkazů a mlčenlivosti. Nakonec tato témata dostatečně podrobně popsal kolega David Vaněk v úvodníku předchozího čísla našeho časopisu. Konkrétních výsledků se prozatím nepodařilo dosáhnout, ale ve vyjednáváních je zřejmé, že je o tématu obecně vyšší informovanost. Základním nástrojem pro tyto situace jsou právě implementační skupiny, které by měly být jmenované v nejbližším období.

Zanedlouho budou dokončeny standardy fungování Center duševního zdraví a nemocničních psychiatrických oddělení, jež vytváříme z pověření ministerstva zdravotnictví. Práce musí být dokončena do konce kalendářního roku. Pravděpodobně bude také Státním ústavem pro kontrolu léčiv vyhlášena hloubková revize skupiny perorálních antipsychotik a i v tomto procesu se snažíme posílit naši roli, která není nijak samozřejmá, jakkoli to zní nelogicky. Výbor je také prostřednictvím Erika Hermana zapojen do přípravy akčních plánů v rámci projektu Zdraví 2020, který obsahuje samostatnou kapitolu týkající se duševního zdraví. Dává to prostor k vytvoření preventivních programů a zkvalitnění služeb pro široký okruh duševně nemocných.

Ve výčtu dalších aktivit výboru není možné nezmínit vydání 4. revize Doporučených postupů, konferenci v Ostravě a sjezd ve Špindlerově Mlýně.

Věřím, že druhá polovina mandátu současného výboru přinese další zlepšení ve vnímání našeho oboru. Všem kolegům děkuji za jejich nemalý přínos ke společné práci.

MUDr. Martin Hollý,
předseda Psychiatrické společnosti ČLS JEP